

Budapest, a postabélyeg kelle.

Igen Tisztelt Uram!

Többek nevében fordulunk ezennel Önhöz, hogy a tanítványi hála, kartársi tisztelet és baráti ragaszkodás egy tényében hozzánk csatlakozni sziveskedjék.

Egy férfiú iránt kívánjuk a közös hála és tisztelet adóját nyilvánosan leróni, a ki egy negyedszázad óta nagy hatással van közoktatásügyünk, tudományosságunk és egész nemzeti közművelődésünk ügyére, a ki a legtöbbször közülünk mestere és irányadója volt szellemi egyéniségük kifejtésében, másoknak meleg érzesű és rokon szellemű barátja, mindannyiunk előtt az igazi tudós önzetlen, lelkes tevékenységének nemes mintaképe.

E férfiú: **Kármán Mór.**

Kármán Mórt kívánjuk a jövő év folyamán ünnepelni, iránta akarjuk egy hozzá méltó ténnyel mely tiszteletünket kifejezni. Alkalmat ad erre sokágu tevékenysége középpontjának, tudós lelke igazi tüzhelyének, a tanárképző intézet gyakorló főgymnasiumának jubileuma, melyet ez intézet az 1897. évi május hó 16-ikán, megalapítása 25 éves fordulójának napján meg fog ülni.

A tisztelet ez ünnepi tényének legkiválóbb része gyanánt egy Kármán tisztelőiből és tanítványaikból álló bizottság **emlékkönyvre** szándékozik kiadni.

E bizottság az alulírottakat bízta meg az emlékkönyvre vonatkozó szerkesztői előmunkálatokkal és így csak e bizottság nevében járunk el, midőn az emlékkönyvhöz Önnek is szives hozzájárulását kérjük. Természetesen csak szellemi hozzájárulást kérünk, azaz az Ön tudományos vagy iskolaügyi, esetleg Kármán személyét illető, érdeklődésének körébe vágó irodalmi dolgozatot. A dolgozat maximális terje-

delme — egyes külön megbeszélendő eseteket kivéve — egy fél nyomtatott iv, de szívesen fogadunk bármilyen kicsiny terjedelmű közleményt is.

Hogy az emlékkönyv az egyes hozzájárulók teljes szabadságának megtartása mellett is bizonyos egységet és az ünnepezt tudós egyéniségével minél bensőbb kapcsolatot mutasson, az emlékkönyv megjelenését előkészítő bizottság abban állapodott meg, hogy az emlékkönyv két részből álljon. Az egyik legyen egy személyes rész, azaz vázolja Kármán életét, tudós voltát, hatását a hazai tudományosságra és tanügy különböző ágaira; a másik rész pedig adjon egyes, az illető hozzájárulótól tetszés szerint választható tudományos cikkek mellett különösen a philosophia, a paedagogiai elmélet és gyakorlat körébe vágó oly tanulmányokat, melyekre nézve Kármán irodalmi dolgozatai mellett egyetemi, tanárképző intézeti és egyéb szóbeli előadásai adnak impulzust. Amaz első rész adja tehát, hogy úgy szóljunk, közvetlenül Kármán egyéniségének képét, a mint az sokoldalú működésének egyes szemléltető előtti megjelenik; a második rész pedig közvetve egészíti ki e képet azoknak az impulsusoknak feltüntetésével, melyeket a kitünő férfiú gazdag szelleme annyiféle nyújtott.

E két rész keretén belül mindenképp a következő themák tárgyalását óhajtja a bizottság:

I. rész.

* 1. Kármán élete.	* 8. Kármán és a tanárképző intézeti gyakorló iskola.
* 2. Irodalmi működése.	* 9. Munkássága a tanítóképzés körül.
* 3. Kármán mint philosophus és paedagogus elmélkedő.	* 10. Kármán az egyetem katedráján.
4. Kármán hatása a magyar tudományosságra. (Egyes tudósaink nyilatkozataiból összeállítva.)	* 11. Kármán mint gymnasiumi tanár.
* 5. Működése a közoktatási tanácsban.	* 12. Kármán mint szerkesztő.
* 6. Viszonya a magyar középiskolához.	* 13. Hatása a magyar tankönyvirodalomra.
* 7. Hatása a magyar népiskolára.	* 14. Kármán a külföldön.

II. rész.

1. A tudományok felosztása.	6. A realistikus felfogás a paedagogiában szemben a formalistikussal.
* 2. Az ethikai ideák és az emberiség erkölcsi fejlődése.	7. Charakterologikus tanulmányok Goethe-Hermann és Dorothea-jához.
3. A paedagogia helye a tudományok sorában és viszonya a többi philosophiai disciplinákhoz.	8. A gymnasium feladata.
* 4. A Steinhil-féle apperceptio-elmélet és a formalis fokozatok.	* 9. A magyar irodalmi tanítás anyagának történet fokozatai.
* 5. A műveltség fogalma és jelentősége a paedagogiára nézve.	10. Priscus Rhetor történetiratainak paedagogiai értéke.

- 11. A világirodalom ismertetése a gymnasiumban.
- *12. A latin nyelv oktatása a gymnasium I. és II. osztályában.
- *13. A görög nyelvi oktatás.
- *14. A német irodalmi oktatás a gymnasiumban.
- 15. A történelmi oktatás systematikus része.
- 16. A természetrajzi tanítás mint a kosmikus rend megvilágítása.
- *17. Az ember munkája és a természet-tudományi tanítás.
- *18. A tárgyi körök a matematikai oktatásban.
- 19. A philosophia a gymnasiumban.

A *-jel egyes themák előtt azt jelenti, hogy azok feldolgozására találunk már írókat, míg a többiekre kérjük még az önkéntes vállalkozók szíves jelentkezését. De még egyszer hangsúlyozzuk, hogy akár mely más themára vonatkozó tanulmányt és különösen Kármánt illető bármily természetű személyes reminiscentiát is igen szívesen fogadunk. Megjegyezzük még, hogy a fentközölt themák megnevezései korántsem adják a közlemények végleges címzeit, hanem csak a tárgy megválasztására kívánnak némi útmutatást nyújtani.

Szíves hozzájárulásának minél előbbi bejelentését kérjük. Magának a közlemény beküldésének határidejéül pedig az *1897. évi februáris elsejét* bátorkodunk kitűzni. Valamennyi ez ügyre vonatkozó közlést, tudakozódást vagy értesítést szíveskedjék dr. Waldapfel János tanárhoz (Budapest, Arena-út 58.) intézni; hozzá küldendők maguk az emlékkönyvbe szánt dolgozatok is.

Midőn végül arra kérjük, hogy e levelünket egyelőre bizalmas jellegű közlésnek tekinteni szíveskedjék, maradjunk

kiváló tisztelettel

Waldapfel János